

	Силабус навчальної дисципліни «ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ В ЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АВІАЦІЙНОГО ТРАНСПОРТУ» “ HUMAN CAPITAL IN THE ECONOMIC ACTIVITY OF AIR TRANSPORT ” Освітньо-наукова програма: Економіка Спеціальність: С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)» Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента вибору фахового переліку
Курс	1 (перший)
Семестр	2 (другий)
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	5,0 кредитів ЄКТС/150 годин
Мова викладання	Українська
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Предметом вивчення дисципліни є сукупність теоретичних та практичних засад формування, використання, розвитку й відтворення людського капіталу в системі авіаційного транспорту, а також механізми його впливу на ефективність економічної діяльності авіакомпаній, аеропортів та суміжних підприємств.
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів системного розуміння ролі людського капіталу в забезпеченні ефективності, конкурентоспроможності та сталого розвитку авіаційного транспорту, а також набуття знань і практичних навичок з оцінювання, управління та розвитку людського потенціалу в умовах сучасних викликів авіаційної галузі.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв’язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності. Виявляти та вирішувати проблеми сучасної економіки шляхом декомпозиції концепцій та підходів, ґрунтуючись на інтелектуальному капіталі як ключовому факторі підвищення конкурентоспроможності, враховуючи зміни в інноваційній інфраструктурі економіки, генеруючи нові шляхи розвитку за рахунок синергії знань. Обґрунтовувати сучасні тенденції і концепції інноваційного типу розвитку економіки на основі опрацювання відповідних теорій циклічного розвитку, технологічних змін та ін., розробляти і реалізовувати стратегічні зміни в інноваційності сталого розвитку економіки з урахуванням організаційних форм інноваційної діяльності.

Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Загальні компетентності: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. Спеціальні (фахові) компетентності: Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності. Здатність визначати різновиди ефектів інноваційної діяльності, вимірювати рівень інноваційного розвитку, обґрунтовувати перспективні стратегії та бізнес моделі за якими багаторівневі господарські системи визначають подальші напрями розвитку, розробляють і реалізують рішення в сучасних умовах євроінтеграції. Здатність аналізувати економічні процеси, розробляти сценарії змін, формувати рішення щодо оптимізації параметрів проекту з використанням новітніх технологій.
Навчальна логістика	Теоретико-методологічні засади формування людського капіталу в економічній діяльності авіаційного транспорту. Людський фактор в авіації: історія та призначення. Модель SHELL. Модель Різона. Людський фактор і безпека діяльності. Помилка людини в середовищі технічного обслуговування об'єктів економічної інфраструктури авіаційного транспорту. Інформаційний обмін між персоналом авіапідприємства. Підготовка та розвиток людського капіталу. Особливості підготовки кадрів в системі економічної діяльності авіаційного транспорту. Нормативи та умови роботи: проектування схеми організації робіт авіатранспортного підприємства. Управління та стимулювання персоналу. Система оплати праці на авіатранспортному підприємстві. Вдосконалення допоміжних засобів та механізмів управління людським фактором в авіації.
	Види занять: лекція, практичне. Форми навчання: денна, вечірня, заочна Методи навчання: загальнонаукові та спеціальні методи: 1) методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи навчання: лекція, бесіда, пояснення; 2) наочні методи навчання: ілюстрування, демонстрування; 3) практичні методи навчання: метод проблемного викладу; репродуктивний метод; дослідницький метод 4) методи стимулювання навчальної діяльності: методи навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід студентів; 5) метод контролю і самоконтролю у навчанні: метод усного, письмового, тестового контролів.

Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Філософія науки», «Правове забезпечення наукових досліджень», «Економічне забезпечення наукових досліджень», «Інформаційне забезпечення наукових досліджень», «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки», «Англійська мова наукового спрямування», «Інноваційний розвиток соціально-економічних систем», «Моделювання та інформаційні технології у наукових дослідженнях», «Економіка знань».
Інформаційне забезпечення	Навчальна та наукова література: 1. Васюткіна Н.В., Кондратюк О.І., Стояненко І.В., Пілецька С.Т. Людський капітал як ресурс соціально-економічного розвитку України. <i>Academy review</i>. 2025. № 2 (63). С. 55-74 https://doi.org/10.32342/3041-2137-2025-2-63-4 2. Ареф'єва О.В., Васюткіна Н.В., Пілецька С.Т. Тенденції розвитку транспортних підприємств в Україні, ключові перспективи відновлення та стратегічні орієнтири. <i>Детермінанти інноваційного розвитку соціально-економічних систем в умовах інтелектуально-цифровізаційного простору</i>: Монографія. За редакцією Ареф'євої О.В. К.: 7БЦ, 2025. С. 6-28 3. Ареф'єва О., Васюткіна Н., Ватащук В. Ефективна система економічної безпеки підприємств авіаційної промисловості як стратегічна основа для формування механізму сталого розвитку галузі. <i>Theoretical and applied aspects of sustainable development of Ukrainian regions : scientific monograph</i>. Volume 2. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2025. P. 2-26. 4. Ареф'єв С. О., Васюткіна Н. В., Ареф'єва О. В., Пілецька С. Т. Формування організаційно-економічного механізму підвищення економічної стійкості підприємства в питаннях управління об'єктами інтелектуальної власності. <i>Український журнал прикладної економіки та техніки</i>. 2024. Том 9. № 1. С. 296 – 301. https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-1-50 5. Амоша О. І., Залознова Ю. С., Брюховецька Н. Ю., Булеєв І. П. Інтелектуалізація підприємств реального сектору як перспективний напрям розвитку сучасної економіки (висновки та рекомендації за результатами проведення науково-практичної онлайн-конференції). <i>Вісник економічної науки України</i>. 2021. № 2 (41). С. 218-222. DOI: https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.2(41).218-222 6. Ареф'єва О., Залізнюк В., Ареф'єв С., Андрієнко М. Економічна адаптація інтелектуального капіталу промислових підприємств при удосконаленні компетенцій фахових груп: мотиваційно-інжиніринговий аспект. <i>Електронне наукове фахове видання «Адаптивне управління: теорія і практика» Серія «Економіка»</i>. Випуск 19(38), 2024. DOI https://doi.org/10.33296/2707-0654-19(38)-08 7. Васюткіна, Н., Андрієнко, М., & Самітов, Р. Стратегічне управління людськими ресурсами підприємства на основі інноваційно-креативних компетенцій. <i>Сталий розвиток економіки</i>. 2024. № (2(49)). С. 15-22. https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-3 8. Васюткіна Н.В., Самітов Р.О., Колісник М.О. Формування системи розвитку персоналу підприємств на інноваційних засадах в умовах цифровізації економіки. <i>Сталий розвиток економіки</i>, № 1 (46), 2023. С.31-37 DOI: https://doi.org/10.32782/2308-1988/2023-46-4

	9. Васюткіна Н. Креативність як ключова компетентність фахівця нової економіки в умовах трансформаційних змін. <i>Сталий розвиток економіки</i>. 2025. № 1(52). С. 158-166. URL: https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-22 10. Арефєва О.В., Полоус О.В. Іновінг мотиваційного механізму компетентісно-професійного вдосконалення людського капіталу підприємства. <i>Вісник Одеського національного університету</i>. Серія: Економіка. Том 25. Випуск 6(85). 2020. С. 86-91. DOI: https://doi.org/10.32782/2304-0920/6-85-16	
Локація та матеріально-технічне забезпечення	2 корпус, аудиторії теоретичного навчання. Обладнання: мультимедійне обладнання, комп'ютери з доступом до Інтернету. Технології дистанційного навчання: платформи Google Classroom, Google Meet	
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Диференційований залік	
Кафедра	Кафедра економіки	
Факультет	Економіки та бізнес-адміністрування	
Викладач(і)		ПІБ викладача: Васюткіна Наталія Володимирівна Посада: професор кафедри Науковий ступінь: д.е.н. Вчене звання: професор Профайл викладача: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=wOXp0ocAAAAJ E-mail: vasiytkina.natalia@npp.kai.edu.ua Тел.: +38 (044) 406-79-75 Робоче місце: корпус 2, каб.417
Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс, викладання українською мовою.	
Лінк на дисципліну	https://meet.google.com/mws-eeht-sij	
Максимальна кількість слухачів	50	